Nr. 3. 14 Czerwca 1891. Rok VII.

Wychodzi w każdą niedzielę
podczas pory kąpielowej.

PRZEDPŁATA
na cały sezon kąpielowy wynosi:

w Krynicy	2 złr.	50 ct.
z przesyłką poczt.	3 „	— „
za granicą	3 „	25 „

Numer pojedynczy w Krynicy kosztuje **15** ct.

W innych miejscach i zdrojowiskach krajowych **16** ct.

KRYNICA

PISMO
poświęcone balneologii i sprawom polskich zdrojowisk.

Redaktor główny i wydawca: Dr. LEON KOPFF,
lekarz rządowy c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy.

Przedpłatę frankowaną
przyjmuje Administracya pisma **„Krynica“** w Krynicy, tudzież wszystkie urzęda pocztowe.

W Warszawie, Król. Polskiem i Rosyi, przyjmują przedpłatę wszystkie księgarnie.

INSERATY przyjmuje się za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) po **8** centów.

Biuro Redakcyi i Administracyi
w kancelaryi c. k. Zarządu zdrojowego w Krynicy.

KALENDARZ: **Czerwiec. 14 Niedziela.** 4 po Św. Bazylego. **15** Poniedziałek. Wita i Modesta mm. **16** Wtorek. Justyny p. m i Benona b. **17** Środa. Adolfa bisk. i Marcyana m. **18** Czwartek. Marka i Marcelina mm. **19** Piątek. Gerwazego i Protazego. **20** Sobota. Reginy i Florent. — Wschód słońca: 14/6 3.51. 20/6 3.52. — Zachód słońca: 14/6 8.9. 20/6 8.11.

KRÓTKIE SPRAWOZDANIE ZDROJOWISK
ze sezonu r. 1890.

(Ciąg dalszy).

II.

Sprawozdanie Zakładu zdrojowego w Szczawnicy.

W ciągu pory zdrojowej roku 1890 od dnia 20 Maja do dnia 20 Września przybyły do Szczawnicy 1992 drużyny (partye) złożone z 3408 osób, jestto liczba najwyższa jaka dotychczas była w Szczawnicy. Między temi było 1616 mężczyzn, 1444 kobiet i 348 dzieci (do 14 roku).

Co do pochodzenia było:

Z Galicyi osób	2082
W tej liczbie 430 z Krakowa, 249 ze Lwowa	
Z Bukowiny	16
Z Węgier	219
Z Wiednia, Czech, Morawy i innych prowincyj austr.	49
Razem z krajów pod panowaniem austr. .	2366
Z Królestwa Polskiego z (Warszawy 409)	833
Z Wołynia, Podola i Ukrainy	77
Z Litwy	55
Z Besarabii i Rosyi	18
Razem z krajów pod panowaniem rosyjsk .	978
Z Poznańskiego i Prus zachodnich	25
Z Księstw Naddunajskich	8
Z Niemiec	19
Z Francyi i Włoch	3
Z Szwajcaryi.	2
Z Anglii i Holandyi	2
Z Egiptu	2
Z Ameryki	3
Razem z innych krajów . .	64

W tej liczbie było osób leczących się	1402
Towarzyszących chorym	604
Przybyło dla zarobku osób	302
Prócz tego służby męskiej i żeńskiej	270
Dla wypoczynku było osób	182
Dla zwiedzenia miejscowości i w przejeździe . . .	648
Razem jak wyżej . .	3408

Pożywienia dla gości dostarczały trzy restauracye pierwszorzędne połączone z cukierniami: p. F. Oleksego w górnym zakładzie, oraz p. Jałoszyńskiego i pp. Biernackich na Miedziusiu, trzy drugorzędne i trzy dla izraelitów. Restauracye, zwłaszcza pierwszorzędne, ze wszech miar odpowiadały słusznym wymaganiom i wskazaniom leczniczym. Pieczywa zwykłego dostarczały dwie piekarnie, wytwornego cukiernie. Rzeźnicy znajdują się w miejscu (bydło na rzeź przeznaczone oglądanem bywa przez lekarza zakładowego): jest też i kilka sklepów z rzeczami służącemi do pożywienia: kawą, cukrem, korzeniami i t. d.

Mieszkań dla gości zdrojowych, pomimo tak licznego zjazdu jaki był w r. z. wcale nie brakowało. pokoi w cenie od 80 centów do 2 zła. na dobę jest przeszło 800, a mianowicie w zakładzie górnym należących do Akademii Umiejętności w Krakowie 200 w 15 domach, na Miedziusiu 80 w dziesięciu domach, prócz tego domy prywatnych właścicieli a wreszcie włościańskie, w których jest do 300 stancyj (w powyższej liczbie nie policzonych) zamieszkałych po większej części przez uboższą klasę, zwłaszcza przez starozakonnych. Mieszkania zakładowe starano się ile możności zaopatrzyć w potrzebne sprzęty nietylko konieczne, ale do wygody służące. Mieszkania w zakładzie na Miedziusiu, po przejściu pod zarząd Wgo Dra Kołączkowskiego z gruntu wyrestaurowano, wytynkowano, oraz w nowe sprzęty zaopatrzono.

Co do rozrywek i przyjemności dla gości zdrojowych, nadmieniamy, że podobnie jak w latach poprzednich przez trzy miesiące letnie dwa razy dziennie grywała orkiestra pod kierunkiem kapelmistrza Haussmanna, dyrektora orkiestry Weteranów we Lwowie, złożona z 19 osób, po większej części

stałych członków tejże orkiestry, tego roku po raz pierwszy bawiąca w Szczawnicy. Teatr krakowski, podobnie jak w latach poprzednich dawał w Lipcu i Sierpniu po trzy razy tygodniowo przedstawienia dość licznie uczęszczane, w sali dworca gościnnego. Prócz tego odbywały się koncerta, odczyty, wieczory deklamacyjne, przedstawienia magiczne, oraz zebrania tygodniowe z tańcami o godzinie 12 się kończące, częścią w zakładzie górnym, częścią na Miedziusiu. Wreszcie odbyły się dwa bale w sali dworca gościnnego na cele dobroczynne i loterya fantowa, z której dochód w połowie wpłynął do funduszu budowy nowego kościoła, a w drugiej połowie na utrzymanie szpitalika, w którym ubodzy chorzy przybywający na kuracyę do Szczawnicy znajdują bezpłatne umieszczenie, oraz na utrzymanie Sióstr Służebniczek, które w liczbie trzech corocznie przepędzają porę zdrojową w Szczawnicy i opiekują się osobami ciężko choremi po domach; w zimie zaś utrzymują ochronkę dla małych dzieci włościan miejscowych.

Dnia 4 Lipca, gdy w Krakowie wprowadzano uroczyście na Wawel zwłoki nieśmiertelnego Adama Mickiewicza, i w Szczawnicy dzień ten był obchodzony uroczyście. Zrana o godzinie $9^1/_2$ odbyło się w kaplicy zakładowej nabożeństwo, odprawione przez miejscowego księdza proboszcza, po którem lekarz zakładowy po przemówieniu głównie skierowanem do ludu, objaśniającem kto to był Mickiewicz i jakie jego zasługi, przy pomocy członków komitetu w tym celu zawiązanego, rozdał służbie zakładowej i dzieciom uczęszczającym do szkółki miejscowej, 100 egzemp. poematu „Pan Tadeusz", oraz 100 egzempl. portretu Mickiewicza. Dzień zakończono wieczorkiem muzykalno-deklamacyjnym, w którym większa część gości obecnych w zakładzie wzięła udział. Fundusz zebrany na sprawienie bronzowego medalionu Mickiewicza w kwocie 86 złr, jako jeszcze niewystarczający, złożono na książeczkę w krakowskiej kasie Oszczędności.

W dworcu gościnnym znajdowała się czytelnia utrzymująca przeszło 30 czasopism, druga zaś mniejsza pod kierunkiem klubu szczawnickiego zajmującego się zabawą gości, w sali na Miedziusiu. P. Gawrońska utrzymywała wypożyczalnię książek corocznie w najnowsze utwory powieściowe, historyczne i t. p. zaopatrywaną. W dworcu gościnnym znajduje się stała pracownia fotograficzna p. Awita Szuberta jednego z najcelniejszych fotografów krakowskich.

Chorób nagminnych i panujących w roku ubiegłym w Szczawnicy nie było żadnych, prócz lekkich nieżytów żołądka i jelit w porze letniej podczas upałów i nastania owoców corocznie i wszędzie się pojawiających, oraz w ciągu 2—3 dni szczęśliwie się kończących.

Lekarze znajdujący się w Szczawnicy w roku zeszłym za inicyatywą Wgo Dra Barzyckiego, lekarza powiatowego w Rzeszowie, złożyli zarządowi zakładu zdrojowego memoryał podający wskazówki, w jaki sposób można zapobiegać gruźlicy, tyle ofiar w dzisiejszych czasach w całej Europie zabierającej. Zarząd zakładu nie omieszka korzystać z wskazówek podanych, a ważniejsze ze środków zapobiegawczych już w roku bieżącym zaprowadzonemi zostaną.

Ze zmian i ulepszeń, dokonanych w ciągu roku ubiegłego w celu podniesienia zakładu szczawnickiego, podamy ważniejsze, pomijając roboty corocznie powtarzane, mające na celu utrzymanie w porządku domów mieszkalnych dla gości zdrojowych i urządzenia tychże, do których należą: mycie podłóg, omiatanie, oraz bielenie lub wycieranie chlebem ścian, oczyszczanie i naprawa mebli, sprzętów i materaców, odwietrzanie (desinfekcya) mieszkań, materaców i pościeli, oraz wszelkie zmiany i ulepszenia dawniej dokonane.

Domów nowych zakład nie budował, gdyż istniejące dotychczas potrzebie wystarczały, a wskutek powstania kilku nowych domów prywatnych właścicieli, zwłaszcza zasługującego na wspomnienie pięknego murowanego domu pp. Biernackich na Miedziusiu, położonego w ogrodzie, mieszczącego prócz zakładu restauracyjnego do 20 pokoi mieszkalnych, pomimo tak licznego zjazdu gości, jakiego dotychczas Szczawnica nie miała, brak mieszkań wcale nie dawał się uczuć. Zato starano się mieszkania w domach dawniej wybudowanych doprowadzić do lepszego stanu, w tym celu sprawiono znaczną ilość nowych mebli i te po mieszkaniach rozmieszczono, zastępując dawne nowemi, wszystkie mieszkania w domach zakładowych zaopatrzono w dzwonki elektryczne (gdzie tychże dotychczas nie było), w wielu mieszkaniach podłogi zapokostowano, aby w ten sposób zapobiedz potrzebie mycia tychże, oraz zamiatania podnoszącego pył w powietrze. Obecnie tam, gdzie podłogi są zapokostowane, wystarcza wytarcie tychże wilgotną ścierką, w roku bieżącym pokostowanie dalej będzie się odbywać.

W zakładzie na Miedziusiu Dr. Kołaczkowski również starał się o utrzymanie mieszkań w porządku i ulepszenie tychże.

Aby zapobiedz brakowi wody słodkiej do picia i gotowania, w zakładzie po za restauracyą urządzono nową studnię 5 metrów głęboką, a 3 metry w średnicy, dostarczającą znaczną ilość wody.

Zdrój Jana przed rokiem odkopany i należycie zaopatrzony od przypływu wody słodkiej, ujęto w kadłub betonowy, 7·50 metrów głęboki, 1·50 metra w średnicy, kosztem około 1600 zła., oraz urządzono tymczasową ścieżkę ułatwiającą przystęp do zdroju.

Przybył w Szczawnicy zakład inhalacyjny solankowy i igliwiowy urządzony przez ś. p. Dra Janochę.

Sprawiono z wiedeńskiej fabryki Thursfielda przyrząd desinfekcyjny, dziś uważany za najpraktyczniejszy, zaopatrzony w wszelkie potrzebne urządzenia, dający się przenosić z miejsca na miejsce; oraz wystawiono szopę dla pomieszczenia tegoż, koszta na ten cel wydane wynoszą niespełna 500 zła.

Zakupiono w celu powiększenia parku i rozszerzenia spacerów pięć parcel gruntowych kosztem 3000 zła.

Na spacerach w parku i w szkółkach wysadzono przeszło 10.000 sadzonek drzew szpilkowych, modrzewia, świerka i czarnej sosny.

Sprowadzono znaczną ilość ozdobnych roślin, oraz porządzano na spacerach klomby dywanowe.

Wybudowano cieplarnię, tak zwany dół holenderski, dla przezimowania roślin, kosztem 900 zła.

Orkiestrę zdrojową powiększono tak, że gdy dawniej miała 14, obecnie liczy 19 osób, co powiększyło koszt utrzymania tejże o 734 zła. (Dok. nast).

Drobne wiadomości.

Wpływ pracy przy maszynie do szycia na zdrowie dziewcząt. Kwestya ta przez długie lata nie była dostatecznie wyjaśnioną. Niektórzy lekarze przypisywali maszynie do szycia bardzo wrogi wpływ na zdrowie i długość życia (Dr. Layet), inni zaprzeczali go zupełnie (jak n. p. Dr. Decaisne), a ta różnica zdań pochodziła ztąd, iż czyniono wnioski na podstawie bardzo nielicznych spostrzeżeń. Z tego powodu zasługuje na uwagę zdanie Dra Hirta, który jako lekarz kasy chorych, przez czas dłuższy obserwował 359 robotnic przy maszynach do szycia. W roku 1887 przechorowały one razem dni 2.127, a więc każda średnio 6 dni rocznie, gdy 250 innych pracownic zajętych w fabryce robót trykotowych, w fabryce piór i t. d. chorowały tylko 957 dni, a więc na jednę wypada 4 dni rocznie. Z pierwszej kategoryi musiano udzielić 136 robotnicom zasiłki pieniężne z powodu choroby, — z pośród robotnic drugiej kategoryi tylko 34 — a więc u pierwszych wypada 38%, u drugich 13·5%.

Co się tyczy zboczeń, jakie sprawia to zajęcie, to w pierwszym rzędzie wymienia Hirt zboczenia w krążeniu krwi wskutek ciągłego siedzenia i poruszania nóg. Najpierw ujawniają się następstwa przekrwienia organów brzusznych i odnóg dolnych: jako zboczenia w miesiączkowaniu, gnuśne trawienie z chronicznem zaparciem stolca połączone, — częstokroć obrzmienia surowicze nóg i tworzenie się na nich żylaków. Więcej niż dwie trzecie wszystkich dziewcząt cierpiały na rozmaite zboczenia regularności. — Dość rychło występują też objawy błednicy, znużenia ciała, bolu i zawrotu głowy, nadmiernego bicia serca. Silne i pełne życia dziewczęta, które z okolic do miasta celem zarobku przybywają, tracą po 1 lub 2-letniej pracy przy maszynie do szycia pierwotne zdrowe wejrzenie i podlegają wymienionym cierpieniom. Z dalszych chorób wymienić trzeba cierpienia żołądkowe; mianowicie chroniczny katar żołądkowy zjawia się u takich pracownic nader często.

Co się tyczy wpływu pracy tego rodzaju na system nerwowy zauważyć zwykle można zwiększoną wrażliwość a wcale nie rzadko rozdrażnienie nerwów graniczące z histeryą; częstemi także są katary a nawet cięższe cierpienia narządów oddechowych. Jako przyczynę podaje Dr. L. Hirt, że przy pochyłem trzymaniu głowy wskutek szybkiego ruchu maszyny i szytej materyi maleńkie cząstki wełny i bawełny dostają się wraz z powietrzem wdychiwanem do krtani i do oskrzeli, gdzie się osadzają i drażniąc błonę śluzową chorobę wywołują.

Nieprawidłowe trzymanie ciała, będącego jeszcze w rozwoju, staje się wreszcie niekiedy u młodych dziewcząt przyczyną skrzywienia stosu pacierzowego.

Prof. Koranyi. O wpływie ubrania na powstawanie nerki wędrującej u kobiet. W ostatnich dziesiątkach lat namnożyło się bardzo stosunkowo wiele przypadków nerki wędrującej. Dawniej uważano tę chorobę za zupełnie niewinną; przeciwnie teraz, wywoływane przez nią poważne zaburzenia w organach brzusznych i układzie nerwowym, zmusiły nowoczesnych chirurgów do wykonywania operacyi przyszycia lub wycięcia nerek.

Daleko właściwiej jest walczyć z przyczynami powstania nerki wędrującej. Do tych ostatnich zaliczano od czasów Cruveilhier'a noszenie gorsetów. Trudno twierdzić, że gorsety nie mają tu żadnego znaczenia. Jednakże, wobec tego, że obecne gorsety nie nadają figurze kobiecej „kształtu owadu“, lecz mają na celu tylko zaokrąglenie konturów piersi i bioder, jak również wobec tego, że u kobiet z klasy wyższej, bardzo o zdrowie swoje dbających, gorset bardzo rzadko wywołuje powstawanie nerki wędrującej, a u kobiet z klasy mniej ostrożnie się zachowującej nerka wędrująca jest daleko częstszą, autor twierdzi, że są inne przyczyny, składające się na powstanie tej choroby. Ciasne dopinanie z tyłu sukien, wbrew przypuszczaniu niektórych autorów, niema żadnego znaczenia.

Prawdziwą przyczyną powstawania nerki wędrującej jest złe obuwie i ciężar sukien. Na myśl tę, obecnie przez autora doświadczalnie dowiedzioną, wpadł on przypadkowo zauważywszy, że największa ilość kobiet z nerką wędrującą pochodzi z tych okolic Węgier, gdzie zwyczaj każe nosić dużo ciężkich, wielokrotnie fałdowanych sukien i wysokie obcasy u trzewików. Wiadomem jest, że przy używaniu wysokich obcasów, człowiek, dla utrzymania równowagi, zmuszony jest lekko zginać kolana, wysuwać naprzód dolne trzy kręgi lędźwiowe i cofać w tył 2 górne kręgi lędźwiowe i cztery dolne grzbietowe.

Otóż, badając stan kręgosłupów dziecinnych, kobiecych i męskich, Koranyi przekonał się, że im wyższe są obcasy, tem to przegięcie ku przodowi części lędźwiowej kręgosłupa staje się większem. Już na zasadzie tego faktu można było przypuścić, że dolny odcinek nerek (szczeg. prawej) posuwa się przez to ku przodowi. Autor sprawdził to na trupie; a występuje to najwyraźniej wtedy, jeżeli obok przekrzywienia części lędźwiowej kręgosłupa naprzód, będzie miało miejsce nałożenie około pasa ciężkiego ubrania. Sprawdził to autor również doświadczalnie, ubierając trupa w spodnicę, do której dolnego brzegu przyczepiał stopniowo coraz cięższe ważki. Im większy był ich ciężar, tem więcej przy sztucznem ustawieniu trupa na obcasach, nerki posuwały się ku przodowi, szczególniej prawa. Dlatego też wspomniane węgrzynki, których suknie ważą 6—7,5 klgrm., i które noszą wysokie obcasy, tak często mają nerki wędrujące.

Kobiety więc powinny starać się nosić angielskie płaskie obcasy i jaknajlżejsze ubranie. Zgubną była dla nich moda przed kilkoma laty noszenia sukien z ważkami ołowianemi i wyszyciami dżetowemi. Sama taka suknia ważyła 4—5 klgrm., gdy tymczasem waga całkowitego ubrania kobiecego opartego na pasie (majtki, spodnica i suknia), według wielokrotnie dokonanych przez autora ważeń, nie przenosi u osób biedniejszych 1,8 klgrm., u bogatych 3,5 klgrm. latem, 2,6 klgr. — 4,2 jesienią, i 4,0—6,2 klgr. zimą. Noszenie nowoczesnych gorsetów jest z tego punktu widzenia, nawet pożytecznem, gdyż część ciężaru sukien jest przy nich przeniesiona na górną część tułowia. Kobiety, nie noszące wcale gorsetów, lub sznurujące się mocno, podlegają przeciwnie całemu niebezpieczeństwu, wynikającemu z noszenia wysokich obcasów i ciężkich sukien. Przypominając, że oprócz szkodliwego wpływu na nerki, złe obuwie jest szkodliwem i dla nóg, autor kończy swój artykuł żywą apostrofą do kobiet, aby nosiły angielskie obuwie.

Streszczenie z „Zdrowia“

DROBIAZGI HUMORYSTYCZNE.

Każdy ma swoją logikę.

— Ten list jest za ciężki, musicie przykleić jeszcze jedną markę, kobieto.

— To wtedy będzie jeszcze cięższy.

Dziecięca naiwność.

— Z kim ciocia rozmawia? pytała czteroletnia dziewczynka swojej ciotki stojącej przed telefonem.

— Z jednym panem.

— To ten pan chyba jest karłem, kiedy może mieszkać w takim malutkim domku.

Sąsiedzka przysługa.

— Jestem stroiciel, proszę pani, przyszedłem nastroić fortepian.

— Kiedy ja pana nie wzywałam.

— Wiem, proszę pani, ale przysłał mnie ten pan, który mieszka na dole.

W szkole agronomicznej.

— Kiedy najwłaściwsza pora rwać jabłka?

— Wtedy, kiedy ani ogrodnika, ani psa nie ma w ogrodzie.

Porada.

— Radzę panu jedź pan do wód.

— Kiedy mi nareszcie poradzisz doktorze jechać do win?

Nie jest tak źle.

Lokator. — Widzę plamy na suficie; czy to zawsze zacieka?

Rządca. — O, nie jest tak źle, proszę pana; zacieka tylko wtedy jak deszcz pada.

Odpowiedź dworaka.

Fryderyk II. bawił się niekiedy poezyą i utwory swoje dawał do oceny Wolterowi.

— Waszej królewskiej mości wszystko się udaje — odrzekł dworak — postanowiłeś napisać złe wiersze i dopiąłeś celu.

Artystyczny powód.

— Dlaczego w operach Wagnera tyle wchodzi kotłów i bębnów?

— Dlatego, ażeby publiczność zasnąć nie mogła.

Delikatne przypomnienie.

— Panie! Panie! — woła kelner za odchodzącym gościem — pan zapomniałeś czegoś....

— Czego? — pyta gość, odwracając się z żywością.

— Dać mi na piwo.

Hojny.

— Adasiu, Mania płacze, że nie dałeś jej ani kawałka brzoskwini.

— Nieprawda mamo! Dałem jej pestkę; jak sobie zasadzi, to będzie miała całe drzewo.

Lekarstwo na głuchotę.

— Czy nie mógłbyś mi pan pożyczyć 10 reńskich?

— Co? przepraszam, ale nie słyszę.

— Czy nie mógłbyś mi pan pożyczyć 15 reńskich?

— Przed chwilą prosiłeś pan tylko o dziesięć?

Wiadomości urzędowe c. k. Zarządu zdrojowego w Krynicy.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl. **3** złr., za muzykę **3** złr. — Taksa kuracyjna II. kl. **1** złr. **50** ct., za muzykę **1** złr. **50** ct. — Lekarze i ich żony, nauczycielki szkół ludowych, dzieci do lat 10, służba i ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni.

Lekarze ordynujący. Rządowi: **Dr. L. Kopff** „pod Topolami". — **Dr. H. Ebers** w Zakładzie hydropatycznym. — Prywatni: **Dr. Z. Ashkenazy** pod „Pagatem". — **Dr. J. Blatteis** „pod Jeleniem". — **Dr. L. Glücksmann** w budynku posądowym. — **Dr. A. Lorentski** „pod Litwinką". — **Prof. Dr. A. Mars** w „Domu Szwajcarskim". — **Dr. B. Skórczewski** w „Witoldówce". Lekarz gminny **Dr. F. Kmietowicz** w domu „pod Kosynierem".

Apteka w domu „pod Krakusem".

C. k. Zarząd zdrojowy w łazienkach głównych.

Czytelnia gazet: w Domu Zdrojowym, abonament od osoby na cały sezon **1** złr.

Wypożyczalnia książek: w łazienkach mineralnych i w trafice w budce przy deptaku. Ma dzieła w języku polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło **1** złr., 2 dzieła **2** złr. — Kaucya **5** złr.

C. k. Komisarz zdrojowy w domu pod „Orłem",

C. k. Poczta i Telegraf „pod Zamkiem".

Biuro wywiadowcze w Łazienkach mineralnych, udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

Ceny kąpiel:

	Od godz. 6 rano do 2 popołudn. złr.	ct.	Od godz. 4 do godz. 6 wieczór złr.	ct.
I. W gmachu łaziennym głównym.				
Kąpiel mineralna wanienna metodą Schwartza ogrzewana, dla dorosłych Klasa I.	—	90	—	90
„ „ „ II.	—	70	—	50
Kąpiel dziecięca obok kąpieli dla dorosłych	—	35	—	30
Kąpiel mineralna nasiadowa	—	20	—	20
II. W chodniku krytym.				
Kąpiel gazowa z kwasu węglowego	—	50	—	50
III. W łazienkach borowinowych.				
Kąpiel żelazna borowinowa Klasa I.	1	60	1	60
„ „ „ „ II.	1	30	1	10
„ „ „ dla dzieci	—	80	—	70
„ „ „ na nogi	—	—	—	30
„ „ „ na ręce	—	—	—	20
Okład borowinowy	—	—	—	10
Kąpiel zwyczajna Klasa I.	—	60	—	50
„ „ „ II.	—	50	—	40
IV. Dodatki do kąpiel.				
Dwa litry odwaru igliwiowego	—	10	—	10
Za użycie prześcieradła kąpielowego	—	10	—	10
„ „ ręcznika	—	6	—	6

Uwaga. Ceny kąpiel w Maju, Czerwcu i Wrześniu są zniżone o 20%

Cennik c. k. Zakładu hydropatycznego: *I. Kąpiele: A)* Bilet na kompletne procedury hydropatyczne przez cały dzień, tj. rano, przed i popołudniu używać się mające, na dni 7, I. klasy dziennie à **1** złr., kosztuje **7** złr., II. kl. dziennie po **75** ct., kosztuje **5** złr. **25** ct. Ten sam bilet na 6 dni I. kl. dziennie **1** złr. kosztuje **6** złr., II. kl. po **75** ct. dziennie **4** złr. **50** ct. *B)* Bilet na kompletne procedury t. j. na używanie procedur hydropatycznych 2 razy dnia, na 7 dni I. kl. dziennie à **80** ct., kosztuje **5** złr. **60** ct., II. kl. po **65** ct. dziennie, kosztuje **4** złr. **55** ct. Ten sam bilet na 6 dni I. klasy po **80** ct., kosztuje **4** złr. **80** ct. II. klasy po **65** cent. dziennie, kosztuje **3** złr. **90** ct. *C)* Bilet na jednorazowe użycie procedury hydropatycznej w jednym dniu I. klasy **60** ct.; II. kl. **50** ct. Właściciel takiego biletu na jednorazową dzienną procedurę ma prawo użycia raz na dzień którejkolwiek z wszystkich procedur hydropatycznych pojedynczo lub w połączeniu. *D)* Bilet na procedury w domu: 2 razy dnia **40** ct. 1 raz dnia **25** ct. — ***Bielizna:*** za 1 prześcieradło **10** ct., za 1 ręcznik **6** ct., za 1 koc wełniany **20** ct.

Uwaga. Ceny procedur hydropatycznych są także w czasie od 15 Maja do końca Czerwca i od 1 Września do końca sezonu o 20% zniżone. O bilety na procedury i bieliznę zgłaszać się należy do kasy w Zakładzie hydropatycznym. Każdemu Gościowi, bez różnicy, przysługa za okazaniem biletu w godzinach kąpielowych tj. od 6 zrana do 2 popołudniu, tudzież od godziny 2 do 6 wieczór bezwarunkowo wolny wstęp do Zakładu hydropatycznego, a służba zakładowa obowiązaną jest każdego gościa, bez różnicy, obsłużyć w miarę żądania tegoż, w tym porządku, w którym się do zużytkowania procedur zgłosił.

Ceny pomieszkań w domach rządowych od **50** ct. do **2** złr. dziennie za pokój. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, ostatecznie za pomocą biura wywiadowczego, co wielką ilość mieszkań ułatwia i unikać faktorów w dworcu kolejowym w Muszynie.

Restauracye, kawiarnie i cukiernie: *a)* Zakładowe: w „Domu Zdrojowym". *b)* Prywatne: „pod Trzema Różami", „pod Dębem", „w Willi Ułana", „pod 3-ma Koronami" (izraelicka)

Powozy, fijakry i wózki góralskie: przy Dworcu kolei w Muszynie. Cena po **1** złr. **50** ct. do **3** złr.

Spostrzeżenia Stacyi Meteorologicznej c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy od dnia 2 do 8 Czerwca 1891 r.

Dnia	Stan barometru Linije paryskie			Ciepłota Termometr Cels.			Stan nieba czyste 0 zachm. 10			Postać i kierunek chmur			Kierunek i moc wiatru Cisza 0 najsiln. 10			Opad mierzono	Uwaga deszcz grzmot błyskawice
	o godz. 7 rano	o godz. 2 pop.	o godz. 9 w.	godz. 7 rano	godz. 2 pop.	godz. 9 w.	godz. 7 rano	godz. 2 pop.	godz. 9 w.	godz. 7 rano	godz. 2 pop.	godz. 9 w.	godz. 7 rano	godz. 2 pop.	godz. 9 w.	o godz. 7 rano	
2	315.0	315.4	315.2	13.8	18.8	11.2	2	8	2	c	d	k	0	1	1	—	
3	314.6	314.4	314.6	16.2	17.5	10.1	2	8	10	c	d	d	0	1	1	—	od 4½ popołudniu deszcz chwilowo do 4 rano.
4	315.2	315.4	315.2	12.5	18.8	11.2	4	5	8	ck	k	k	2	2	0	3.12	
5	315.0	315.0	315.4	15.0	11.2	10.1	8	10	10	d	d	d	1	3	1	—	od 10½ rano deszcz chwilowo do 4½ popołudniu.
6	316 2	316.4	316.0	10.1	15 0	10.1	10	5	10	d	k	d	0	1	0	2.24	od 12 w nocy gęsty deszcz do 4 rano.
7	315.4	315.6	315.4	12.5	22.5	11.2	8	5	10	k	k	d	2	1	1	3.88	od 1½ w nocy gęsty deszcz, grzmot, błyskawica do 2, od 5 do 6½ rano deszcz.
8	315.2	315.6	315.6	15.0	22 5	12.5	8	5	2	d	k	s	0	1	0	4.26	od 5 popołudniu deszcz do 6½ wieczór.

II. Lista Gości zdrojowych w KRYNICY, przybyłych od dnia 1 do 8 Czerwca 1891.

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
99	Soikowa Antonina, żona c. k. sędziego powiatowego	z Łaki (Galicya)	pod Topolami	1
100	Milerówna Marya, córka kupca	z Nowego Sącza	" "	1
101	Komunicki Stanisław, właściciel mleczarni, z familią i służbą	z Łańcuta	" Rybą	7
102	Surzycka Marya, żona lekarza, z synem	z Krakowa	" Wisłą	2
103	Remer Amalia, prywatna	"	" "	1
104	Żywicki Seweryn, właściciel dóbr	z Błażkowy p. Pilzno	Pensyonat Dra Ebersa	1
105	Migdałowa Katarzyna, żona lustratora powiatowego	z Białej	pod Zamkiem Nr. 10	1
106	Dr. Karłowicz Jan, literat, z córką	z Warszawy	" Wisłą	2
107	Dr. Lorentski Andrzej, lekarz praktykujący, z służącym	z Radomyśla	" Litwinką	2
108	Lewicki Stanisław, c. k. urzędnik poczt i telegr.	z Krakowa	" Kurkiem strzelec.	1
109	Bukowska Marya, żona aptekarza	ze Słopnic (Król. Pol.)	" Zamkiem Nr. 15	1
110	Uleniecki Teofil, prywatny	ze Lwowa	" " 6	1
111	Michalewski Noach, rabin, z familią i służbą	z Zaleszczyk	u Salomona Brauna	8
112	Klein Antonina, żona kalkulanta c. k. Namiestnictwa	ze Lwowa	pod Koleją państw.	1
113	Krzysztofowicz W., kupiec, z kasyerką i subjektem	z Krakowa	w Domu zdrojowym	3
114	Dr. Kozłowski Emil, lekarz, z żoną	z Sanoka	" " " Nr. 3	2
115	Schramm Władysław, nadinżynier kolei państw.	z Krakowa	pod Zamkiem Nr. 4	1
116	Kowalski Zygmunt, rachmistrz kasy oszczędności, z familią i sł.	"	" Rybą	4
117	Kremer Bronisława, utrzymująca się przy krewnych	"	u Dolaka	1
118	Lewkowicz Sabina, żona fabrykanta	z Tyńca p. Kraków	pod Opatrznością	1
119	Różański Albert, c. k. komisarz powiatowy, z żoną i służącą	z Nowego Sącza	" Orłem	3
120	Hr. Tarnowski Stanisław, właściciel dóbr	z Chorzelowa	Pensyonat Dra Ebersa	1
121	Ks. Mourouszy Teresa, kapitalistka	z Rumunii	pod Złotą Bramą	1
122	Dr. Ashkenazy Zygmunt, lekarz, z żoną i lokajem	ze Lwowa	" Pagatem	3
123	Schänker Salomea, kupcowa	z Krakowa	" Łososiem	1
124	Kohn Chaje, wyrobnica	z Skola	u Abrahama Müllera	1
125	Landau Beile, "	z Krosna	" " "	1
126	Binenstock Dawid, kupiec	z Żabna	w Propinacyi	1
127	Rosenblath Pesel, kupcowa, z córką	z Bendzina (Kr. Pol).	" "	2
128	Rybińska Kazimiera, wdowa po urzędniku kol.	z Krzywca p. Skałat	pod Pagatem	1
129	Zakrzyczkowski Andrzej, restaurator, z familią i służbą	z Tarnowa	" Trzema Różami	11
130	Broder Abraham, kramarz	ze Lwowa	" Koleją państw.	1
131	Geller Rifka, szynkarka	z Manowiec	" " "	1
132	Rotenberg Regina, przy rodzicach	z Drohobycza	" Trzema Koronami	1
133	Tarnheim Berta, żona kupca	z Jarosławia	" "	1
134	Hönig Julia, żona kupca, z córką i służącą	z Gorlic	" Tygrysem	3
135	Saksenhaus Serafina, przy rodzicach	z Rzeszowa	" Trzema Koronami	1
136	Trechcińska Marya, żona inżyniera	z Warszawy	" Pagatem	1
137	Sperling Wiktorya, żona emeryta	"	" "	1
138	Pietruszewski Bolesław, sekretarz c. k. komisyi zdrojowej	z Nowego Sącza	" Potokiem	1
139	Bezè Dominik, kupiec, z córkami	z Krakowa	w Domu zdrojowym	4
140	Sembratowicz Marya Teresa, żona urzędnika	z Monasterzysk	w Łazienkach min.	1
141	Kremerowa Józefa, żona inżyniera kol.	z Krakowa	w Domu zdrojowym	1
142	Mieroszewski Felicyan, słuchacz uniwersytetu	"	pod Zamkiem	1
143	Teltsch Hermina, żona kupca	z Stanisławowa	" "	1
144	Nandl Berta, żona kupca	z Pancsowy (Węgry)	" "	1
145	Heppe Sydonia, żona inspektora kolei	ze Lwowa	" Trąbką	1
146	Potuczek Jadwiga, żona naczelnika kolei	z Skola	" "	1
147	Starożyńska Augustyna, żona c. k. komisarza skarb., z kuzynką	z Strzyżowa	" Zamkiem	2
148	Z hr. Witzthumów Jaworska Wanda, właś. dóbr, z synem i p. sł.	ze Lwowa	" Orłem	3
149	Weinmann Matylda, żona c. k. nadp. żandar, z dziećmi i służącą	z Tarnowa	" Rybą	4
150	Goldberg Berta, żona kupca, z służącą	z Rosyi	" Gołębiami	2
151	Weiss Eni, przy rodzicach	z Dembowca	" "	1
152	Kasper Teresa, żona kupca	z Niska	" Pogonią	1
153	Gardziel Rozalia, żona nauczyciela, z córką	z Sieniawy	" "	1
154	Hirszel Marya, kapitalistka, z służącą	z Warszawy	w Willi ułana	2
155	Hirszel Anna, kapitalistka	"	" " "	1
156	Tucholka Tyndiuk Michał, właściciel realności	z Tucholki	Pensyonat Dra Ebersa	1
157	Ks. Herasimowicz Jan, proboszcz	z Turzy p. Brody	" "	1
158	Cepurski Jan, majster szewski, z pomocnikami	z Nowego Sącza	w Budynku pozasądowym	3
159	Serda Teodora, córka lekarza, z służącą	ze Lwowa	w Łazienkach min. 8	2
160	Kołpaczkiewicz Zofia, wdowa po urzędniku poczt., z siostrą	z Przemyśla	pod Trąbką Nr. 14	2
161	Mahler Sabina, obywatelka	z Zniesienia p. Lwów	" Opatrznością	1
162	Hubicki Bronisław, magister farmacyi	z Delatyna	w Willi Bronisławy	1
163	Kriegnise Kamila, żona c. k. askultanta sądowego, z siostrą	z Mostów wielkich	w Łazienkach min.	2
164	Żelazowska Adela, artystka, z służącą	z Krakowa	w Arenie teatr.	2
165	Gajewski Wiktor, c. k. kontrolor poczty	ze Lwowa	pod Zamkiem	1
166	Houwalt Paulina, obywatelka, z córkami i służącą	z Litwy	" Pagatem	4

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
167	Miejski Laurenty, c. k. profesor gimnaz., z familią i służbą . .	z Tarnowa	pod Krukiem	7
168	Szaraniewiczówna Salomea, córka profesora uniwersytetu	ze Lwowa	„ „	1
169	Künzler Salomon, kupiec	z Jabłonicy (Rzeszów)	u Luftglasa	1
170	Rajnus Anna, kupcowa, z służącą	z Czech	pod Potokiem	2
171	Pachulska Sabina, uczen. szkoły przemysł., z pomoc. i kuzynem .	z Krakowa	„ „	3
172	Janik Marceli, fryzyer, z pomocnikiem	„	w Willi tatrzańskiej	2
173	Walerya Salamon de Friedberg, żona adwokata	z Dębicy	„ „	1
174	Fabiowa Emilia, żona naczelnika kolei	„	„ „	1
175	Onitsch Walerya Władysława, właścicielka dóbr	z Jeżowa (Grybów)	„ „	1
176	Pruska Karolina, właścicielka dóbr	z Królestwa Polskiego	pod Złotą bramą	1
177	Marya Szulc Holnicka, właścicielka dóbr, z dziećmi	„ „	w Willi tatrzańskiej	3
178	Angelusowa Eugenia, żona kupca, z dziećmi i służącą	z Krakowa	pod Litwinką	5

Razem rodzin 80 osób 155

Oprócz powyżej wyszczególnionych przybyło niekurujących się i przejezdnych rodzin 16 osób 56

Suma poprzedniej listy rodzin 134 osób 260

Ogólna ilość od 15 Maja do 8 Czerwca 1891 r. rodzin 230 osób 471

Sprostowanie. W I. liście gości kuracyjnych w Krynicy ma być pod poz. 20 Marya Plewińska „wdowa po obywatelu ziemskim“ z Warszawy.
Uwaga. Wszelkie życzenia sprostowań uprasza się zgłaszać do Biura zawiadowczego c. k. Komisyi zdrojowej w łazienkach mineralnych.

Odpowiedzialny redaktor Andrzej Szyjewski. Z drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.